

T. B. M. M. (S. Sayısı : 152)

2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/510)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md. 07/101-2196/04607

2 . 11 . 1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 16.10.1988 tarihinde kararlaştırılan «2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

GENEL GEREKÇE

2918 sayılı Trafik Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten bugüne kadar ortaya çıkan noksanlık ve aksaklıkları gidermek, Devlet hizmetlerinin verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesini sağlamak, vatandaşların zaman kaybını önlemek maksadıyla adı geçen Kanunda bazı değişiklikler yapılması zorunlu hale gelmiştir.

Bu maksatla, il ve ilçe trafik komisyonlarında şoför esnafının tecrübelerinden yararlanılmak üzere Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunca tensip edilerek mahalli dernek temsilcilerine yer verilmesi öngörülmekte, ayrıca, trafik hizmetleri ile ilgili projelerin finanse edilmesine yardımcı olmak, bu hizmetler ile her çeşit araç ve gerecin yaptırılması, satın alınması, kiralanması, bakım ve onarımlarının sağlanması için Trafik Hizmetleri Geliştirme Fonu'na kaynak yaratılması öngörülmektedir.

Öte yandan, bugüne kadar çeşitli sebeplerle tescili yapılamamış olan lastik tekerlekli traktörlerin bir yıl içinde tescili yaptırımları imkânı sağlanarak, bunların Kanunda öngörülen şartlara uygun hale getirilmesi öngörülmekte, ayrıca 2918 sayılı Kanunun yürürlüğünden önce noter senedi ile satışı yapılmış araçların yeni malikleri adına tescil edilmesi imkânı getirilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde ile il ve ilçe trafik komisyonlarına Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu temsilcilerinin dahil edilmesi öngörülmek suretiyle, hem 507 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkârlar Kanununun 32 nci maddesi hükmünün gereği yapılmış ve hem de şoför esnafının meslekî tecrübesinden yararlanmak amaçlanmıştır.

Madde 2. — Tasarının bu maddesinde, trafikle ilgili basılı kâğıtlar ile plakaların cins ve nevilerinin tespiti, basım ve yapım masraflarının karşılanması, satıştan sağlanan gelirin dağılımı ve bunlarla ilgili diğer hususlar düzenlenmektedir.

Özellikle Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca izin verilen sürücü kurslarında kursiyerlerce verilmesi lüzumlu basılı kâğıtların, yetkisiz kişiler tarafından basılarak satılmasını önlemek maksadıyla bu kâğıtların Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunca basılması, dağıtılması ve tespit edilecek bedelle satılması hükmüne bağlanmaktadır.

Ayrıca, basılı kâğıt ve plaka satışından sağlanan gelirlere Türkiye Trafik Kazaları ve Yardım Vakfına ödenmekte olan % 10 oranındaki pay, söz konusu vakfın bugüne kadar trafik hizmetlerine bir katkısı olmaması sebebiyle kaldırılmakta, buna karşılık bu gelirlerin % 60'ının trafikle ilgili hizmetlerin finansmanında kullanılmak üzere her çeşit araç ve gerecin yaptırılması, satın alınması, kiralınması, bakım ve onarımlarının sağlanması, kavşakların sinyalize edilmesi ve kapalı devre televizyon ünitelerinin kurulup işletilmesini sağlamak amacıyla Trafik Hizmetleri Geliştirme Fonuna aktarılması öngörülmektedir.

Öte yandan, 6085 sayılı Kanuna göre verilen şoför ehliyetnameleri ile 2918 sayılı Kanuna göre verilmekte olan sürücü belgelerinin değiştirme işlemlerine 1987 yılında başlanılmış, bugüne kadar ikibuçuk milyon sürücü belgesi değiştirilmiş, geriye kalan sürücü belgelerinin değiştirilmesi işlemlerine ise devam edilmektedir.

Ancak, 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanunu kapsamında yer alan sürücü belgelerinin, Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünce temini mümkün olmadığından, söz konusu belgeler, bir defaya mahsus olmak üzere Emniyet Genel Müdürlüğünce bedeli Türk Polis Teşkilatını Güçlendirme Vakfından karşılanmak suretiyle yurt dışından temin edilmiştir.

Bu şekilde temin edilen sürücü belgeleri önce Emniyet Genel Müdürlüğüne getirilmiş, daha sonra Darphane ve Damga Matbaasına hibe yolu ile devredilerek buradan satışı gerçekleştirilmiştir.

Sözkonusu belgelerin değiştirme işlemlerine devam edilmekte olup gelecekte de ihtiyaç hâsıl olacağından, teminindeki güçlüklerle karşılaşmamak için bu belgelerin, değerli kâğıt bedeli Maliye ve Gümrük Bakanlığına ödenmek kaydıyla Emniyet Genel Müdürlüğünce basılması imkânı getirilmektedir.

Ayrıca, sürücü belgelerinin verilmesi sırasında bazı hizmetlere karşılık Türk Polis Teşkilatı Güçlendirme Vakfına bağış adı altında ödenen ve kanunî dayanağı olmayan

- para miktarının İçişleri ve Bayındırlık ve İskân Bakanlıkları ile Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunca birlikte tespit edilerek adigeçen Vakfa ödenmesi öngörülmektedir.

Geçici Madde 1. — 2918 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesiyle, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce edinilmiş ve çeşitli sebeplerle tescili yapılmamış tarımda kullanılan lastik tekerlekli traktörlerin Kanunun yürürlüğünden itibaren bir yıl içinde tescillerinin yapılması öngörülmüş, bu süre 257 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile bir yıl daha uzatılmış ancak, buna rağmen bazı vatandaşların tescil yaptırmadıkları tespit edilmiştir. Bu durum çok sayıda çiftçinin traktörünü trafiğe çıkaramaması ve tarım işlerinde kullanmamasına sebep olmuştur. Bu nedenle, traktörlerini çeşitli sebeplerle tescil ettiremeyen çiftçilerin mağduriyetlerinin önlenmesi ve ülke ekonomisine olan katkılarını artırmak amacıyla kendilerine ek bir süre daha verilmektedir. Bu süre gerektiğinde İçişleri Bakanlığınca bir yıl daha uzatılabilecektir.

Geçici Madde 2. — 2918 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce noter senedi ile satışı yapılmış ancak trafikte ve vergi kaydında eski sahipleri adına kayıtlı araçların, yeni sahipleri adına devredilebilmesine imkân sağlamaktadır.

Madde 3, 4. — Yürürlük ve yürütlme hükümleridir.

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

Esas No. : 1/510

Karar No. : 26

5 . 12 . 1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Komisyonumuza havale edilen «2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı» İçişleri Bakanı ile ilgili bakanlık temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzda incelenip görüşülmüş; gerekçesi uygun bulunarak maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarıya devlet hizmetlerinin verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesini sağlamak, vatandaşların zaman kaybını önlemek amacıyla yeni düzenlemeler yapılmış; il ve ilçe trafik komisyonlarına Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu temsilcileri dahil edilmiş; trafik hizmetleri ile ilgili projelerin finanse edilmesine yardımcı olmak ve bu hizmetler ile her çeşit araç ve gerecin yaptırılması, satın alınması, kiralanması, bakım ve onarımlarının sağlanması için Trafik Hizmetleri Geliştirme Fonuna kaynak yaratılması sağlanmış; bugüne kadar çeşitli nedenlerle tescili yapılamamış lastik tekerlekli traktörlerin bir yıl içinde tescil yaptırılmaları imkânı sağlanarak bunların Kanunda öngörülen şartlara uygun hale getirilmesi öngörülmüş; ayrıca 2918 sayılı Kanunun yürürlüğünden önce noter senedi ile satışı yapılmış araçların yeni malikleri adına tescil edilmesi imkânı getirilmiştir.

Tasarının çerçeve 1 inci maddesinde öngörülen il ve ilçe trafik komisyonlarının birer temsilci ile temsil edileceği açıklığa kavuşturulmuş ve madde bu şekliyle kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 2 nci maddesinin dördüncü fıkrasında geçen «sürücü belgeleri» ibaresinden sonra «Maliye ve Gümrük Bakanlığının görüşü alınarak» ibareleri ilave edilerek; son fıkrasında geçen «Emniyet Genel Müdürlüğünce» ibaresi «İçişleri Bakanlığınca» şeklinde düzeltilerek madde kabul edilmiştir.

Tasarının geçici 1, 2 nci maddeleri ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 3 ve 4 üncü maddeleri ise aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

Başkan
Galip Demirel
Malatya

Kâtip
Hasan Çakır
Antalya

Üye
Abdurrahman Karaman
Adıyaman

Üye
Mustafa Namlı
Çorum

Üye
İbrahim Gürdal
Isparta

Üye
Ziya Ercan
Konya

Üye
Kudbettin Hamidi
Siirt

Başkanvekili
Necat Tunçsiper
Balıkesir

Üye
Ersin Koçak
Adana

Üye
İbrahim Tez
Ankara
(2 nci maddeye muhalifim)

Üye
Ertekin Durutürk
Isparta
(Geçici 2 nci madde anlaşılır
şekilde yazılmamıştır)

Üye
Ali Rıza Yılmaz
İçel

Üye
Ömer Şeker
Konya

Üye
Selahattin Mumcuoğlu
Van

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 13.10.1983 tarihli ve 2918 sayılı Kanunun 3176 sayılı Kanunla değişik 12 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«İl sınırları içinde mahallî ihtiyaç ve şartlara göre trafik düzeni ve güvenliği bakımından yönetmelikte gösterilen konular ve esaslar çerçevesinde, illerde vali veya vali yardımcısının başkanlığında, emniyet, jandarma, belediye ve Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu temsilcileri ile T.C. Karayolları Genel Müdürlüğünün o ildeki kuruluşlarının uzman ve teknik temsilcilerinden oluşan İl Trafik Komisyonu, ilçelerde kaymakamın başkanlığında, aynı kuruluşların üst düzey yöneticileri veya görevlendirecekleri uzman veya teknik temsilcilerinin katıldığı İlçe Trafik Komisyonu kurulur.»

MADDE 2. — 13.10.1983 tarihli ve 2918 sayılı Kanunun 131 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 131. — Trafik şube veya bürolarında ve Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca açılma izni verilmiş motorlu taşıt sürücülerini kurslarında iş sahipleri ve kursiyerlerce verilmesi ve kullanılması lüzumlu basılı kâğıtlarla plakaların cins ve nevileri İçişleri Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca tespit edilir.

Basılı kâğıtlar ile plakalar Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunca bastırılır ve maliyetleri nazarı itibara alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ve Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunca birlikte tespit edilecek bedel mukabilinde il merkezlerinde veya kuruluşu bulunan ilçelerde, adı geçen Federasyonca İçişleri Bakanlığının tespit edeceği esaslara göre verilir.

Basılı kâğıtlar ve plakaların satışının federasyona sağladığı net gelirin, yüzde altmışı her yıl en geç Şubat ayı sonuna kadar Trafik Hizmetleri Geliştirme Fonuna tevdi olunur. Gelirin kalanı Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonuna aittir.

Basılı kâğıtlardan, 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanunu kapsamına giren sürücü belgeleri Emniyet Genel Müdürlüğünce bastırılır. Sürücü belgelerinin değerli kâğıt bedeli Emniyet Genel Müdürlüğünce Maliye ve Gümrük Bakanlığınca ödenir.

Sürücü belgelerinin bedeli dışında kalan hizmet ve malzemenin karşılığı olan ücretler İçişleri Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ve Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunca birlikte tespit edilir. Sürücü belgelerinin verilmesi ve yenilenmesi hizmetlerinden elde edilen gelirin tamamı Türk Polis Teşkilatı Güçlendirme Vakfına aittir. Buna dair usul ve esas ile diğer hususlar Emniyet Genel Müdürlüğünce belirlenir.»

GEÇİCİ MADDE 1. — 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce edinilmiş ve çeşitli sebeplerle tescili yapılmamış olan tarımda kullanılan lastik tekerlekli traktörler ile varsa bunlara ait römork ve yarı römorkların tescil işlemleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde tamamlanır. Bu süre, gerektiğinde İçişleri Bakanlığınca bir yıla kadar uzatılabilir.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 2918 sayılı Kanunun 3176 sayılı Kanunla değişik 12 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«İl sınırları içinde mahallî ihtiyaç ve şartlara göre trafik düzeni ve güvenliği bakımından yönetmelikte gösterilen konular ve esaslar çerçevesinde, illerde vali veya vali yardımcısının başkanlığında, emniyet, jandarma, belediye ve Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunun birer temsilcisi ile T. C. Karayolları Genel Müdürlüğünün o ildeki kuruluşlarının uzman ve teknik bir temsilcisinden oluşan İl Trafik Komisyonu, ilçelerde kaymakamın başkanlığında, aynı kuruluşların üst düzey yöneticileri veya görevlendirecekleri uzman veya teknik temsilcilerinin katıldığı İlçe Trafik Komisyonu kurulur.»

MADDE 2. — 2918 sayılı Kanunun 131 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 131. — Trafik şube veya bürolarında ve Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca açılma izni verilmiş motorlu taşıt sürücülerini kurslarında iş sahipleri ve kursiyerlerce verilmesi ve kullanılması lüzumlu basılı kâğıtlarla plakaların cins ve nevileri İçişleri Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca tespit edilir.

Basılı kâğıtlar ile plakalar Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunca bastırılır ve maliyetleri nazarı itibara alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ve Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunca birlikte tespit edilecek bedel mukabilinde il merkezlerinde veya kuruluşu bulunan ilçelerde, adı geçen Federasyonca İçişleri Bakanlığının tespit edeceği esaslara göre verilir.

Basılı kâğıtlar ve plakaların satışının federasyona sağladığı net gelirin, yüzde altmışı her yıl en geç Şubat ayı sonuna kadar Trafik Hizmetleri Geliştirme Fonuna tevdi olunur. Gelirin kalanı Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonuna aittir.

Basılı kâğıtlardan, 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanunu kapsamına giren sürücü belgeleri Maliye ve Gümrük Bakanlığının görüşü alınarak Emniyet Genel Müdürlüğünce bastırılır. Sürücü belgelerinin değerli kâğıt bedeli Emniyet Genel Müdürlüğünce Maliye ve Gümrük Bakanlığına ödenir.

Sürücü belgelerinin bedeli dışında kalan hizmet ve malzemenin karşılığı olan ücretler İçişleri Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ve Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunca birlikte tespit edilir. Sürücü belgelerinin verilmesi ve yenilenmesi hizmetlerinden elde edilen gelirin tamamı Türk Polis Teşkilatı Güçlendirme Vakfına aittir. Buna dair usul ve esas ile diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca belirlenir.»

GEÇİCİ MADDE 1. — Tasarının Geçici 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 2. — 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce satışı yapılmış olan araçların trafikte ve vergi kaydında maliki olarak görünen eski sahipleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde, noterlikçe düzenlenen satış belgesi ile trafik bürosuna başvurduklarında, yeni maliki adına, beraber başvurusu veya müvafakati aranmaksızın trafik kaydı ve trafiğin duyurusu ile de vergi kaydı devir edilir. Satışlar, zincirleme devam etmiş ise bu işlemler de aynen zincirleme devam eder.

Bu şekilde yapılan tescillerde taşıt alım vergisinin alıcı tarafından ödenmemiş olması halinde işlemi yapan tescil memurları 1318 Sayılı Finansman Kanununun 9 uncu maddesine göre sorumlu tutulmazlar.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

16 . 10 . 1988

Başbakan	
<i>T. Özal</i>	
Devlet Bak. Başbakan Yrd.	Devlet Bakanı
<i>İ. K. Erdem</i>	<i>K. Oksay</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>A. Tenekeci</i>	<i>K. İnan</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>A. Bozer</i>	<i>Y. B. Özal</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>A. Kahveci</i>	<i>M. Yazar</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>C. Çiçek</i>	<i>M. Topaç</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>E. Vuralhan</i>	<i>M. Kalemlî</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye ve Gümrük Bakanı
<i>A. M. Yılmaz</i>	<i>A. K. Alptemoçin</i>
Millî Eğt. Genç. ve Spor Bak.	Bayındırlık ve İskân Bakanı
<i>H. C. Güzel</i>	<i>İ. S. Giray</i>
Sağ. ve Sos. Yard. Bakanı	Ulaştırma Bakanı
<i>N. Kitapoğlu</i>	<i>E. Pakdemirli</i>
Tarım Orman ve Köy İşleri Bak.	Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı
<i>H. H. Doğan</i>	<i>İ. Aykut</i>
Sanayi ve Ticaret Bakanı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bak.
<i>Ş. Yürür</i>	<i>F. Kurt</i>
Kültür ve Turizm Bakanı	
<i>M. T. Titiz</i>	

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 2. — Tasarının Geçici 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

